

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
oselečno Din. 216—
mesečno " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . Din. 15—
v inozemstvu . . . " 35—
Posamna štev. 75 par.

Cene inseratov:
Enostopne petlinne vrste mali
oglas po K 4— in K 6—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. tel. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglašje.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

26.

Slovanski orlovski tabor v Brnu.

VČERAJSNI DAN. — TEKME.

Brno, 12. avg. (Izv.) Danes je vladalo na telovadišču ves dan zelo živahno življenje in vrvenje. Že zjutraj ob 6. uri so se začele valiti nepregledne množice občinstva proti slavnostnemu prostoru, da prisostvuje predvsem za jutrišnji dan. Danes so se vršile velike tekme, katerih so se udeležili jugoslovanski, češki, ameriški in francoski telovadci. Belgijci se te tekme niso udeležili, ker imajo drugačne vaje. Po dosedanjih rezultatih sodečo bodo zmagali pri tekmah Jugoslavlani. Odlikovale so se zlasti tekmovalne vrste iz Ljubljane, z Jesenic, iz Dev. Marije v Polju in iz Škofje Loke. Izid tekem bo uradno razglašen v torek.

POZDRAVNI VEČER. — HLINKOV GOVOR.

Brno, 12. avgusta. Včeraj zvečer je bil slovesen pozdravni večer na čast tujim gostom. Goste sta pozdravila ministra Dolanski in Šramek in predsednik moravske orlovske zveze. V imenu Jugoslovancev se je zahvalil za pozdrav dr. Megler. Nato so govorili še zastopniki ameriških, francoskih in belgijskih telovadcev. Veliko pozornost je vzbujal govor slovaškega voditelja Hlinka. V sklepnem govoru je povdarjal minister Šramek pomen moravskega glavnega mesta Brna. Pozdravnega večera sta se udeležila tudi škofa dr. Jeglič in dr. Karlin.

SESTANEK DIJAŠTVA.

Brno, 12. avgusta. Danes ob 10. uri dopoldne se je vršil v Besednem domu sestanek dijaštva, katerega sta se udeležila ministra Dolanski in Šramek ter ljubljanski knezoškof Jeglič. Praški nadškof dr. Kordač je poslal pozdravno brzojavko. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki dijaštva iz Ukrajine. V imenu Jugoslovancev je govoril g. Vrtovec.

* * *

Brno, 12. avgusta. (Izv.) Današnji dan je stal v znamenju neprestanega dohoda posebnih vlakov z neštevili gosti. Od vseh strani se neprestano zgrinjajo v slavnostno okrašenem mestu nepregledne množice ljudstva. Od 6. do 14. ure so se vršile narodne in mednarodne tekme v nižjih in višjih oddelkih ter v lahki atletiki na zletnem prostoru. (O tekmah poročamo na drugem mestu. Op. ur.) Ob 8. uri zjutraj se je vršila v župni cerkvi v Zadržovcih sv. maša za slovaško dijaštvo, ob 11. uri pa je v stolnici sv. Petra opravil sv. mašo zadušnico škof dr. Jeglič za padle in umrle člane, nakar so se velike množice ljudstva in Orlov podale na pokopališče in obiskale grobove Františka Šušila, Václava Kosmáka, Pavla Křížkovskega in Tomaža Šilingra, katerih imena so nerazdružljiva v zgodovini orlovstva posebno na Moravskem. Na pokopališču je govorilo več govornikov. Na grobove so položili vence. — Ob 9. uri se je v dvorani »Stolku katolíckych tovaryšů« vršilo zborovanje katoliškega dijaštva iz Slovaške. Ob veliki udeležbi je zborovanje poteklo dostojanstveno in mirno. Udeležili so se manifestacije slovaške katoliške omladine tudi zastopniki jugoslovanskega katoliškega dijaštva in sporočili pozdrave svojih tovarišev. Zborovalce sta pozdravila minister Šramek in poslanec Mičura. Kot govorniki so nastopali poleg posl. Hlinka še razni drugi slovaški poslanci. — Ob 15. uri se je pričelo svečano zborovanje Vseslovanske Ciril in Metodove dijaške lige. — Ob istem času so se vršile na telovadišču glavne skušnje. — Ob 19. uri je bila v mestnem gledališču telovadna akademija s koncertom profe-

sorice Milady Krejzlove. Istotako se je vršil koncert na telovadišču in v raznih delih mesta. — Ob 10. uri zvečer se je podalo celokupno članstvo k počitku. — Vse mesto z nestrpnostjo pričakuje glavnega zletnega dneva — nedelje.

PROGRAM GLAVNEGA ZLETNEGA DNE.

Brno, 12. avgusta. (Izv.) Jutri v nedeljo je glavni dan slovanskega orlovskega tabora. Obširen program je sledeč:

Od 6. do 8. ure zjutraj se zbirajo udeleženci obhoda, ki bo šel po ulicah: Novi, Trgu Lažanskega, Kostelih, Trgu svobode, Masarykovi, Nadražni, Silnični, Ugartovi, Křižovi ulici na zletišče. Spored se razvrsti v naslednjem redu:

Na čelu oddelke Orlov na konjih. Kolesarji. Banderin spremljan od konjenikov v narodnih nošah. Žene in dekleta v narodnih nošah z zastavami katoliških ženskih društev. Orli dijaki in naraščaj v kolikor sodeluje v glavnih dneh orlovskega zleta. Inozemski gosti iz Evrope. Naprej gredo telovadni oddelki s svojimi zastavami, za njimi telovadci in končno dame in gospodje v civilu. Gosti se vrste v sledečem redu: Angleži, Belgijci, Bolgari, Francozi, Holandci, Italijani, Poljaki in Švicarji. Gosti iz Amerike: Na čelu katoliški Šokoli v krojih, za njimi delegacija Narodnega saveza čeških katolikov v Ameriki. Jugoslavlani: Jugoslovanska orlovska zveza z zastavami in narodnimi nošami, za njimi ostali udeleženci v civilnih oblekah. — Orli-legionarji. Rudarji. Reprezentantna skupina. Glavna orlovska zastava s častno stražo. Sledi avto, v katerem se peljeta predsednik Mednarodne zveze katoliških telovadnih društev Felix van der Kerchove in starosta češkoslovaškega Orla minister Jan Šramek. Avto spremlja častna straža najstarejših članov Orlov. Osrednji odbori češkoslovaškega Orla. Prapor češkoslovaškega Orla, ovit z belim pajčolanom, nesejo k blagoslovljenju dva dijaka, dve dijakinji, dva dečka in dve deklici. Za njimi člani stražnega oddelka orlovskih dobrovoljcev, ki so leta 1919 izvrševali vojaško in varnostno službo na Slovaškem z lastnim praporjem. Češkoslovaški Orli in Orlice iz Avstrije. »Straž Tatier« iz kraja Janškova. Fantje iz občin v Oravi in narodnih nošah. Orlovska društva iz Slovaške: Župa Bernoláková (Prešov), Cirilmetodova (Nitra), Hlinkova (Tatrá), Holloge (zapadnoslovaška, Skalica), Kmetova (Banska Bistrica), Moyzesova (Trnava), Radlinskega (Novo mesto), Vajanskega (Žilina). Orlovska društva iz Češke: Župe si slede: Kraljevi Gradec, Budějovice, Plzen, Praha. Orlovska društva iz Moravske in Slezke: Župe: Valaško in Laško, Vyškov, zap. Morava, Krekova župa iz Boskovic, Ostrava, Horacko, Brno, Hanacka, Kromeriz. Može in fantje v narodnih nošah. Drugi udeleženci. Obhod zaključí četa skavtov.

Popoldne ob 3. uri telovadba: a) Šetinovalne slavnostne vaje; b) simbolične proste vaje; c) telovadba članov češkoslovaškega Orla na orodju; d) proste vaje članov Jugoslovanske Orlov. Zveze. e) proste vaje vojakov s puškami; f) nastop inozemskih gostov; g) proste vaje članov.

Ob 19. uri: V mestnem gledališču opera »Prodana nevesta« od B. Smetane. V narodnem gledališču igra s petjem: »Chudý Kejklíč«. V dvorani »Besed. dom« telovadna akademija Slovačkov. V ređuti na Zelenem trgu simbolična orlovska igra »Blaník« od Svatohora. Zvečer koncert na zletnem prostoru in drugih krajih. Vse prireditve končajo ob 10. uri.

George in Theunis proučevali angleške protipredloge, je dovela do sledečih rezultatov: Zedinili so se glede pobiranja 26 odstotne takse od nemškega izvoza, dalje glede zaplembe nemških carinskih dohodkov in glede kontrole nemške državne banke po garancijskem odboru, ki bo deloval v Berlinu in nadzoroval obtok papirnatega denarja, izdajo vrednostnih nakaznic in sestavo proračuna ter imel obenem nalogo, da prepreči beg kapitala. Vpostavitev carinskih mej ob Benu in okrog ruhrskega ozemlja, udeležba s 60 odstoki na domači industriji v krajih na levem bregu Rena n pobiranje davka v zasadenem ozemlju je bila odklonjena, ker so se temu uprli vsi zavezniki z Belgijo vred. Debata glede državnih rudnikov in državnih gozdov na levem bregu Rena se nadaljuje. Trije državni poglavarji so imeli tudi še juridično debato o izvedbi pogodbe glede pravic vlad in reparacijske komisije. Glede jamstev in pa sankcij vlada v francoskih krogih rezerviranost. Kljub temu se smatra, da je vera v možnost sporazuma upravičena. Kakor vse kaže, se bod porazgovori zavlekli do ponedeljka.

Pariz, 12. avgusta. (Izv.) »Agence Havas« javlja iz Londona: Finančni ministri in finančni izvedenci so soglasno odobrili sedem točk, o katerih so se zedinili vladni šefi. Vsote iz zaplenjenih carinskih dohodkov in iz 26 procentne izvozne takse se bodo vplačevale na konto, ki bo odprt pri nemški državni banki na ime garancijskega komiteja. Komite bo te vsote prepustil na razpolago Nemčiji tako dolgo, dokler bo ta izpolnjevala prevzete dolžnosti. V nasprotnem slučaju bo komite omenjene vsote takoj zaplenil.

Kronski svet v Ljubljani. — Kralj odpotuje v ponedeljek.

Belgrad, 12. avgusta. (Izv.) V ponedeljek se bo vršil kronski svet v Ljubljani pod predsedstvom kralja. Udeležili se ga bodo vsi člani vlade. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja. Nocoj so vsi v Belgradu navzoči ministri odpotovali v Ljubljano.

Belgrad, 12. avgusta. (Izv.) V ponedeljek zvečer odpotuje kralj in kraljica v Marjine Lazne. Z njima odpotujeta tudi ministrski predsednik Pašić in zunanji minister dr. Nintić. Ministrskega predsednika Pašića za časa njegove odsotnosti ne bo nadomestoval vojni minister Vasić, marveč železniški minister Stanić, ker general Vasić ni parlamentarec.

Zadeva princa Jurija.

Belgrad, 12. avgusta. (Izv.) Na včerajšnji dopoldanski seji ministrskega sveta so razpravljali o zadevi princa Jurija. Po seji je bil princ Jurij dvakrat pri ministrskemu predsedniku Pašiću, ki je nato ponovno sklical sejo ministrskega sveta. Na tej seji je nastal preobrat v stališču vlade glede tega vprašanja. Vlada je izdala poseben komunike, v katerem povdarja, da je imel princ Jurij doslej 12 tisoč frankov na mesec. Poleg tega mu je kralj iz svojega dodajal. Ko se je zvišala civilna lista, je kralj izjavil, da bo dajal poleg apanaže princu Juriju še letnih 600 tisoč dinarjev, če bo bival v domovini, če bo pa v inozemstvu, pa 365.000 frankov. Princ Jurij pa s tem ni bil zadovoljen. Vlada ugotavlja, da se princ Jurij v inozemstvu ni zadržal, kot se spodobi kraljevemu princu in da bo zato ukrenila potrebne mere.

GRŠKA KOMEDIJA.

London, 12. avgusta. (Izv.) Po poročilih listov je bila izročena v Atenah angleška nota, v kateri se grški vladi priporoča izogibati se za vsako ceno eventualnih spopadov z zavezniškimi silami ob Čatadži.

IRSKI REBELI PREMAGANI?

Dublin, 12. avgusta. (Izv.) Republiškanske čete so popolnoma osvojile Cork. Po zadnjih poročilih vlada v mestu mir.

SMRTNE OBSODBE V RUSIJI.

Riga, 12. avgusta. (Izv.) Po poročilih iz Omska je bilo devet cerkvenih dostojanstvenikov obsojenih na smrt.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 12. avgusta. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o apanaži princa Jurija. Sklenilo se je, da sme postaviti pošt ni minister v Belgradu brezlično postajo. Med železniškim in finančnim ministrom je prišlo na seji do nesoglasja. Finančni minister je zahteval, da se morajo vsi dohodki železniških ravnateljev izročiti v državno blagajno. Železniški minister je pa stal na stališču, da se lahko primanikljaj enega ravnateljstva pokrije z dobičkom drugega ravnateljstva. V tem oziru ministrski svet ni prišel do zaključka.

Kompromis med Anglijo in Francijo dosežen?

Pariz, 12. avg. (Izv.) Londonski poročevalec lista »Journal« izjavlja, da po konferenci ministrov vprašanje glede roka za moratorij še ni rešeno. Angleži so predlagali zelo dolg rok. Možno je, da se izvedeta dva roka, in sicer do 31. decembra 1922 ali pa do 31. marca 1923. Da se to vprašanje končno javno reši, bo prejkone treba sklicati na jesen novo konferenco, v kateri se bo sklepalo tudi o splošni rešitvi reparacijskega problema.

London, 12. avgusta. (Izv.) Reuterjev urad javlja: Dasi so razgovori med angleškim in francoskim ministrskim predsednikom trajali nad sedem ur, se mora resnically na ljubo povedati, da je že pričakovati sporazuma. Razpravljali so predvsem o novem angleškem načrtu. Odločitev pade v kratkem.

Pariz, 12. avgusta. (Izv.) Posebni poročevalec »Agence Havas« javlja iz Londona: Debata, v kateri so Poincaré, Lloyd

Evharistični kongres v Varaždinu.

Spored:

I. 26. avgusta v frančiškanski cerkvi: Ob 7. uri zvečer: Molitev »Svetemu Duhu« pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom, na kar sledi otvoritveni govor prevzviš. g. nadškofa dr. Bauerja. Po govoru svečani blagoslov. Sv. Rešnje telo ostane na oltarju za nočno češčenje do 7. ure zjutraj.

Istega dne zjutraj (26. avg.) sv. spoved ob 4. uri popoldne v župni, pavlinski, uršulinski, kapucinski in frančiškanski cerkvi. Isto tudi naslednji dan v nedeljo 27. avgusta.

II. 27. avgusta v vseh gori omenjenih cerkvah ob 7. uri sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Ob 9. uri shodi in govori:

a) V župni cerkvi za očete: govori O. Gavrić;

b) v pavlinski cerkvi za matere: govori konventualec O. J. Milošević.

c) V uršulinski cerkvi za Slovence: govori ob pol 10. prof. dr. Anton Medved iz Maribora;

d) v kapucinski cerkvi za mladeniče;

e) v frančiškanski cerkvi za dekleta.

Ob 11. uri sv. maša na »Trgu Slobode«.

Daruje prevzviš. g. nadškof dr. A. Bauer. Med mašo igra vojaška godba. Na koncu maše papeški blagoslov s popolnim odpustom. V slučaju dežja se vrši sv. maša v pavlinski cerkvi.

Od pol ene do pol treh je v vseh cerkvah izpostavljeno presv. Rešnje telo.

Ob treh akademiji (govori in petje) na prostoru pred telovadnico, v slučaju dežja v telovadnici.

Ob 5. uri svečani obhod s presv. Rešnjim telesom iz župne cerkve po mestu, vodi prevzviš. g. nadškof dr. A. Bauer. Igra vojaška godba in se pojejo cerkvene pesmi. Na koncu se pred župno cerkvijo podeli blagoslov s presv. Rešnjim telesom.

V slučaju dežja od 5. do 6. ure češčenje presv. Rešnjega telesa z blagoslovom v vseh cerkvah.

Sosedni župniki se naprošajo, da pridejo s svojimi župljani v procesijah s cerkveno zastavo v čim večjem številu in da prinese s seboj roket za svečano procesijo po mestu. Pri svečanem obhodu po mestu se bodo vrstile župnije, ki pridejo v večjem številu, po abecednem redu. Svečanost se konča z zahvalno pesmijo pred župno cerkvijo.

Župniki in duhovniki se naprošajo, da vernikom pojasnijo važnost tega sestanka v čast Jezusu v presv. Rešnjem telesu. Sestanek je prvi v naši domovini in zato naj ga priporoče, da se verniki te verske manifestacije v čim večjem številu udeležijo.

Udeleženci imajo polovično vožnjo na državnih železnicah. Tudi južna železnica je naproščena, da da to ugodnost na progi od Maribora in Kotoribe. Pojasnila daje »Savez trečega reda« v Zagrebu, frančiškanski samostan in frančiškanski samostan v Varaždinu. — Pripravljali odbor.

Koroško.

TRPLJENJE SLOVENCEV NA KOROŠKEM.

Da ne zaostajajo v trpljenju koroški Slovenci za primorskimi, lahko pojasnita mimo drugih sledeča primera:

Začetkom aprila se je vračal č. g. župni upravitelj Jožef Kukačka iz Grebinja, kjer je bila birma, domov v Klošter. Med-

potoma je srečal dva moža, ki sta ga najprej mirno pozdravila, par korakov dalje pa sta se obrnila in začela obkladati g. žup. upravitelja z najnesramnejšimi psovki. Psovanje je trajalo celo pot, približno četrto ure. Da ni bilo zraven priče, neke stare ženske, bi se bila spravila tollovača gotovo tudi dejansko nad g. ž. upravitelja. — Istega dne je deputacija pri g. knezoškofu hotela izsiliti premestitev omenjenega gospoda, a ni upanja, da bi se ji želja izpolnila.

O ravnanju nemških veleposestnikov s slovenskimi najemniki bi se dale napisati knjige. Znan je posebno baron Helldorf po svojem okrutnem ravnanju. Izmed mnogih njegovih žrtev omenimo slučaj Ignaca Strugarja. Ta je sklenil l. 1919 še pod avstrijsko upravo z ravnateljem Mamrjem iz Grebinja najemniško pogodbo za p. d. Otrobovo posestvo v Mačah. Helldorfov ravnatelj je ponujal Strugarju pogodbo za 15 let, ker pa prejšnji najemnik ni mogel dobiti druge kmetije v najem, je Strugar mirno čakal do maja 1920. Medtem so zasedle jugoslovanske čete že davno ves Rož. Februarja 1921 pa je Strugar hotel poravnati najemnino, ki je dotlej ni mogel, a gozdar — upravitnik ga je odslovil, češ, da ne ve, koliko bo treba plačati. Marca meseca pa dobi poziv, da mora takoj kupiti dva konja, in da mora voziti za Helldorfa po znižani ceni. Ustreči temu pozivu ni mogel, ker ni imel sredstev. To je Helldorf vedel in računal dobro — vzrok je imel, da Strugarja napodi. Že čez mesec bi moral ta zapustiti kmetijo. Prišlo je do tožbe, dvakrat je zmagal Strugar, tretjič in slednjič baron. Šele na pritisk občinskega odbora je bila zadeva odgodena do oktobra t. l. Tik pred zimo pa bo slovenski najemnik brez usmiljenja na cesti — ker je glasoval za Jugoslavijo.

Neverjetno je, koliko mora pretrpeti sovenski trpin, ki se nahaja med nemškimi sosedi. V Važenberku živi slovenski kmet Pavel Miglar. Po plebiscitu je pretrpel sledeče: ukradli so mu konje, ga parkrat oropali in mu zažgali dve hiši, ki sta pogoreli z vso opravo vred do tal. Varen ni nikdar ne sam, ne žena, ne otroci, niti stari oče. Pomagati si ni mogel drugače, pa je šel in prosil sosede, da mu pomagajo. Mesto da bi mu pomagali, so ga napadli. Najhujši je neki Černik, ki ga je pred ne tako dolgim časom nabil s steklenico po glavi. — — — Komentarija ni treba.

Politične novice.

+ Si je treba zapomniti. Od vseh nasprotnih listov plava »Učiteljski Tovariš« najbolj v toku plitkega malomeščanskega svobodomiselnosti, katero je celo po »Slovenskem Narodu« prišlo iz mode. Kaj hočemo, demokrasko učiteljstvo je pač, kakor vedno, za 100 let za časovnim tokom. S tem dejstvom računamo in zato s »Tovarišem« navadno ne polemiziramo, kakor se noben človek ne bo na primer ogorčeval nad čudakom, ki bi nosil danes pol metra visok cilindar in ozke hlače ali pa nad damo s krinolino, ampak jo kvečjem smatral za kuriozitetu. V številki »Učiteljskega Tovariša« od 10. avgusta t. l. pa nahajamo članek o kulturnem programu svobodomiselnega učiteljstva, ki kljub svoji staromodnosti (sklicuje se namreč na že zdavnej zastarelega profesorja Dřitino) zasluži registracije. Tam namreč med drugo svobodomiselnostno kulturno starino nahajamo stavek: »Določno opredeljujejo tudi svoje stališče do verske vzgoje. V šolo ne spada konfesijski verski pouk, ampak posvetni učitelj ima skrbeti v laični šoli za versko vzgojo, oprto na psi-

hologijo verskega čuta in zgodovino verskega razvoja narodov.« — To so seveda samo prazne fraze, pod katerimi si 99 odstotkov naročnikov »Učiteljskega Tovariša« ne ve nič določnega predstavljati, toda značilne so za smer in duha oficijelnega organa demokraskega učiteljstva in kot take jih zaznamujemo in si zapomnimo.

+ Kot kronisti priobčujemo sledečo vest večerajšnjega »Slov. Naroda«: »Poverjeništvu Narodne Radikalne Stranke za slovensko ozemlje nam javlja, da se je dne 21. julija sestavil krajevni odbor NRS za mesto Ljubljano, in sicer tako-le: predsednik Mihael Presl, kr. profesor; podpredsednik Srečko Potočnik, krojaški mojster; tajnik Gojko Stojković, priv. uradnik; blagajnik Josu Šušterič, bančni uradnik; namestnik Ivan Vavpotič, akad. slikar.«

Orlovski zlet v Brnu.

+ Razkol med demokrati. Kljub demantijem demokraskega časopisja se v belgajskih listih vzdržujejo vesti o razkolu med demokraskimi poslanci. Posamezne skupine poslancev nameravajo izstopiti večinoma radi tega, ker se je demokraski stranka povsem diskreditirala. Najbolj zanimiva od teh je tako imenovana »ortodoksna demokraska« skupina, ki jo vodi vseeučilčni profesor in poslanec dr. Pavao Čubrovič. Napram uredniku »Epohe« je izjavil, da se v resnici pripravlja s svojimi tovariši, da prično izdajati samostojno svoje glasilo, ki bi zastopalo prava demokraska načela in bi objektivno kritiziralo vse javno politično življenje. Zanimiva je dalje njegova izjava, da je plemenski spor med Srbi, Hrvati in Slovenci in strah pred nadvlado Srbov edino posledica tega, ker je demokraska stranka zatajila svoja načela in ne vodi prave demokratične politike.

+ Sumljiva pohvala. Demokraska »Pravda« javlja — kar smo tudi mi že beležili —, da se namerava g. posl. Etbin Kristan vrniti v Ameriko za stalno (baje bo imenovan za našega konzula v Čikagi). To vest komentira »Pravda« na sledeči način: »Za naš parlamentarni položaj bi bila ostavka g. Kristana gola izguba, ker je bil g. Kristan lojalni opozicionalec in zelo koristen sotrudnik pri izvršitvi najtežjih poslov.«

+ Omajan proračun. Komaj je sprejet prvi redni proračun naše države, se že oglašajo vojni ministri po izvanrednem kreditu v znesku 100 milijonov dinarjev, češ, da s sredstvi, predvidenimi in dovoljenimi v rednem proračunu, ne more vojska intendantca nakupiti za vojaške dovolj hrane vsled silnega zvišanja žitnih cen! — Sedaj se vidi, kako smo imeli mi prav, ko smo naglašali, da je ves proračun samo navidezen in da zaradi neprestanega padca valute ni mogoče, da bi proračunske številke držale.

+ Zanimiva knjiga. Profesor zgodovine I. N. Macdonald je napisal veleznimivo 176 strani obsežno knjigo z naslovom: A Political Escapade The Story of Fiume and d'Annunzio. — Pisatelj je bival kot angleški oficir na Reki kot član mednarodne komisije in pove mnogo novih črtic o dogodkih, ki so se takrat odigravali na Reki. Značilno je, da je laška vlada to knjigo — prepovedala...

+ Francozi nezadovoljni z genovsko pogodbo o južni železnici. »Wiener Allg. Ztg.« poroča: Dunajski francoski zastopnik je prišel k avstrijskemu zunanjemu ministru dr. Grünbergerju, kateremu je izročil noto, v kateri je francoska vlada izrazila pomisleke proti v Genovi sklenjenemu do-

govoru o južni železnici. Naznanil je tudi, da »Association nationale« odklanja dogovor in izraža nado, da Avstrija in Ogrska ne bosta pristopili k dogovoru.

Štajerske novice.

STRAŠEN UDAREC ZA CENTRALISTE NA ŠTAJERSKEM.

Maribor, 10. avg.

Slišite gospod, poznate me, da sem lojalni državljani, vnet Jugoslovani in vse preje kot »separatist«; veste tudi, da zdaj nisem veroval, kar so opozicionálni listi pisali o naši vojaški upravi ter njenim ravnanjem z našimi vojniki. Nisem verjel, ker nisem mogel verjeti, da bi bila vsa naša vojna uprava, o katere demokratizmu in humanizmu se nam je še pod Avstrijo toliko lepega pripovedovalo, zdaj naenkrat ko se je naš senj po ujedinenju uresničil, še mnogo ostrejša kot je bil svetovno razvpiti pruski militarizem. A zdaj, zdaj moram verovati, da to niso laži, niso obrekovalje nego da je le prežalostna resnica. Eto Vam pismo mojega sinka iz Valjeva. Kot državni uradnik Vam ga ne morem izročiti v svobodno izrabo, verujte pa, da stroje notri strašne reči, kako delajo naši bratje z našimi vojniki novinci doli v Valjevu. Ni bilo dovolj, da so inficirali nas stare, ne, zdaj okužujejo z nehoteno mržnjo tudi naš čvet, našo mladino, ki je še pred 14 dnevi se po Mariboru navduševala za idealno demokratično armado. Kdo naj je še za našo državo vnet, če nam vničijo še našo mladino?...

»Dragi moj, ni mi treba Vašega pisma, že na potu tu sem, sem isto žalostno vest izvedel tudi od druge strani. Ko so naši enoletni prostovoljci po dolgi vožnji dospeli v Valjevo, so jih dali v prostore od tal do stropa po raznih mrčesih tako okužene, da ni čudo, ako inozemstvo celo v Švici vsakega Jugoslavana preiskuje po ušeh, predno prestopi mejo. Naši mladi, vajeni tu čeprav priproste, vendar človeške hrane, dobivajo tam doli že za zajutrak hrano, ki je niti naše svinje ne vživajo, če niso prav sestradane. In če bi tudi vsa ta pisma, katerih je zdaj polno po naši Štajerski priobčili doslovno, ne bo pomagalo nič. Utajili bodo vse, saj veste, da se dobe celo med našim narodom ljudje, ki so se tako udinjali režimu, da jih tudi take reči več ne ganejo.« — Ta razgovor se je te dni vršil v Mariboru, je avtentičen in se je vršil na podlagi mnogobrojnih poročil, ki so jih dobili o svojih sinovih starši v Mariboru, ki so obupani nad takim ravnanjem.

Š Wranglovci tudi v delavnico Juž. želez. Maribor ima nov škandal: Delavnica Južne železnice na Koroškem kolodvoru odpušča domače delavce. 15. avgusta je odpuščenih 13 rodbinskih očetov, 2 samca. Polagoma se nameravajo odpuščati po takih partijah do števila 300. Izpraznjena mesta zasedajo baje Wranglovci. Kot vzrok navaja vodstvo delavnice: »Mangel an Klassifikation und an der Arbeit«, čeprav so mnogi že po več let v službi in je toliko dela, da so delali nadurno delo (sicer nima smisla Wranglovcev nameščati). Ta vest rihaja iz ust že odpuščenih delavcev, ki so danes z rodbino vred na cesti. Vzdržujemo se še vsake kritike, dokler se stvar ne pojasni tudi oddruge strani.

Š Izgnan je za 5 let iz naše države Tirolec Anton Dienstberger, mesar v Mariboru, ker je ponoči često razgrajal in vrh tega zabavljaj zoper našo državo.

Š Preiskave je izvršil mariborski policijski komisariat po raznih pekarnah in

Fr. Stelč:

Historična razstava slikarstva na Slovenskem.

Ob času vsesokolskega zleta v Ljubljani otvori provizorično Narodna galerija historično razstavo slikarstva na Slovenskem v poslopju srednje tehnične šole na Mirju. Razstavo prireja galerija z veliko dušno podporo ljubljanskega velesojma in jo definitivno v polnem obsegu otvori z dnevom velesojma; z ozirom na velike množice tujcev, ki jih privabi v Ljubljano vsesokolski zlet iz cele države in iz tujine pa je vodstvo velesojma dovolilo prirediteljem, da smejo omogočiti ob dneih zleta tudi njegovim gostom dostop do kulturno-zgodovinskega blaga, ki je zbrano za to razstavo.

Misel te razstave je vzrastla organsko iz razvoja našega kulturnega življenja v XIX. stol., ko se je naše kulturno proživljanje rapidno poglabljalo in diferenciralo v smislu zrelosti na najrazličnejših poljih. Filologu-znanstveniku, ki je prvi po našem probujenju tekom 1. pol. XIX. stol. poskusil s svojo metodo in deloma oprt na prazgodovinsko arheologijo prodreti do korenin naše kulturne in narodne preteklosti, se je koncem XIX. stol. pridružil zgodovinar, ki je iz dokumentov in spomenikov poiskal vse, kar se tiče naše preteklosti in od zunanjih zgodovinskih pojavov pridirjal k organski rasti tega, kar tvori v so-

cialnem, političnem in kulturnem oziru slovenstvo bodisi kot izraz samostojne volje, bodisi tudi le kot pasivni odsev kulturnega razvoja velikih vodilnih in vladajočih narodov tako da je polagoma padla bajka o tem, da mi ki nismo imeli državnike preteklosti, sploh nismo imeli svoje zgodovine, kar bi pomenilo toliko kot bi bili živeli samo animalično proživljanje mase brez zavesti sebe in svojega človeškega dostojanstva.

Ko se je koncem XIX. stol. že nismo spoznavali samo v zrcalu svoje preteklosti, ampak je tudi naša literatura in umetnost od utilitarne ustanove prešla k samostojni vlogi izraza kulturnih potreb in kolektivnih proživljanj naroda kot nositeljica njegovih idealov in utripov njegove volje in zavesti, kot odsev njegovega iskanja in njegove vesti, pa je tudi proživljanje preteklosti postalo psihološko globlje in vsestransko kot do tedaj.

Ko se je namreč slovenska takrat mlada umetnost — impresionizem — organizirala in udomačila v lastni hiši, ko je spoznala svoje cilje in jih več ali manj zavedno prigrasila elementarnim potezam slovenske duše, je takoj začutila tudi potrebo poiskati v kulturni preteklosti naše zemlje tiste sile, ki so ji kolikor toliko pripravljale pot in ki so na njenem posebnem polju deloma zavedno, še večkrat nezavedno dajale umetniškega izraza težnjam naše duše. Iz te organske potrebe, pred javnostjo dokumentirani svojo zvezo z rodno grudo, je nastala l. 1910. retrospektivna razstava slo-

venske umetnosti v Jakopičevem paviljonu, ki je bila prvi tak poskus pri nas. Povdarek je ležal takrat na slovenstvu in pa na genealogiji slovenskega impresionizma kot opravičenega pojava tudi pri nas. Že ta razstava je dokumentirala vsaj za XIX. stol. zveze, ki so postale temeljne za presojanje naše novejšje umetnostne zgodovine. Ko je nekaj let potem slovenski impresionizem in ž njim vsaj posredno zvezana umetniška generacija postal zrel in je odpadel kot zrel sad v polnosti svoje stvarilne moči Grohar v večni zaton, ko so se začela oglašati nova gesla deloma naravnost sovražna impresionizmu, je ravno njegova generacija sama začutila potrebo ohraniti in dokumentarično fiksirati etape svojega razvoja ne iz samoprecenjevanja, ampak iz potrebe zgodovinsko zabeležiti svojo dobo iz potrebe, ki je imanentna vsaki kulturno zreli generaciji, ko se zave bežnosti vsega, tudi najglobljeja proživljanja. Tako se je rodila in se je morala iz potrebe našega kulturnega napredka roditi misel Narodne galerije. Že beseda narodna o črta njeno vsebino v okviru prve organizirane, zavedno narodne umetnosti pri nas — impresionizma, katerega kulturna misija je obstajala ravno v ti smeri in naravno je, da se je njen zgodovinski program gibal v okviru njene genealogije, ki je bila po retrospektivni razstavi l. 1910. začrtana med Matevšom Langusom ter Ažbetom in Petkovškom. Tako je nastala po notranjem smislu in po formalnem razvoju enotna slika, ki tvori največji čar in nacio-

nalno vzgojno vrednost sedanje Narodne galerije.

Toda pri tem ni mogoče ostati. Umetniku, ki je iz notrane potrebe samozpoznavanja in spoznavanja svoje socialne in kulturne upravičenosti prijel za neobdelano gradivo umetniške preteklosti naše zemlje, se je zadnji čas pridružil znanstvenik, umetnostni zgodovinar (umetnostna zgodovina ima svojo stolico in svoj seminar na ljubljanski univerzi!) in ta se ni mogel zadovoljiti s tem, kar je neposredno zadovoljilo umetnika, njegov cilj gre preko tega, on gre tudi preko ideje naroda do zemlje, kjer živi; njega zanima vsak kulturni pojav preteklosti naše zemlje ker neizbežno deluje na narodovo psiho in čeprav pogosto nevidno, a vseeno nedvomno soustvarja narodov značaj; ustvarja ga tudi v dobi, ko se narod še slabo zaveda svoje skupnosti in pušča svoje sledi tudi, ko se je že probudil in kaže lice, ki bi brez poznanja tega materiala ne bilo razločljivo.

Kaj je producirala umetniškega naša zemlja (ne narod!), se vpraša zgodovinar in ko bo zbral in pregledal to, bo šele mogel odgovorjati na vprašanje, koliko se je udeleževal v tem gibanju narod, kedaj, kako in koliko se javljajo v teh proizvodih njegove psihične črte. Pozabiti ne smemo, da ima posameznik, kakor tudi narod pasivne in aktivne dobe, da pa mu življenje tudi v pasivnih ne smemo odrekat, da se v teh prav tako ustvarja njegov značaj, kakor v aktivnih, zato zgodovinar ne dela med njimi nobenih razlik, vsaj ne pri zbi-

zaloga, ker so vsled povišanja cen kruhu krožile govorice, da se skrivajo velike zaloge moke.

š Vransko. V petek, dne 11. t. m., je tukaj umrla po dolgi, mučni, a boguvdano prenašani bolezni, previdena s sv. zakramenti, šoproga tukajšnjega upravnika pošte in posestnica, gospa Terezija Kladič, roj. Šumah. Bila je daleč na okoli vzor žene in matere. Z njo je prenehalo biti najplemenitejše srce našega trga, ljubljeno in čislano od vseh, ki so ga poznali. Težko prizadeti rodbini naše globoko sožalje!

š Legitimacije za obisk obrtne razstave v Celju, ki se vrši v času od 12. do 22. avgusta t. l., dobe interesi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Obiskovalci te razstave uživajo na podlagi teh legitimacij ugodnost polovične vožnje potniških vlakov na progah južne in državne železnice.

š Zatvoritev mosta. Most čez Pesnico na okrajni meji Ptuj-Ormož na okrajni cesti Ptuj-Ormož v župniji Sv. Marijeta nižje Ptuja se radi nujnega popravila za težak promet zatvori in sicer velja zatvoritev za čas od 20. avgusta do 1. oktobra 1922. Avtomobil in vozniki naj vozijo po drugih prikladnih cestah iz Ptuja na Ormož ali obratno: čez Polenšk ali na Brski most in Zavrč.

š Št. Ilj pri Velenju. (Slika socialne bede.) Vaš cenj. list je 8. t. m. prinesel novico o tlaki na graščini Dornova pri Ptuj, da ima nadvrtar poleg deputata samo 200 K mesečno i. t. d. Kako sodbo boš pa dragi bralec izrekel nad takim bogatim posestnikom kakor se pri nas nahaja: Iz sosedne občine Velenje ima neka gospa (vdova) na tukajšnjem podedovanem posestvu že deset let službujočega hlapca z ženo in dvema šoloobveznima otročičema. Ta dva reveža dobita plače za oba vkup celih 400 K za celo leto, krompirja, moke, zabele, fizola i druge življenjske potrebščine pa tako malo, da vsi stradajo. Brez sraja, raztrgani in brez obuvala so vsi. Otroci so na pol nagi, ne zamorejo šole obiskovati, v cerkev pa itak nobeden ne more. Gospa posestnica pa te revščine očividno ne vidi. Ta dva trpina sta še večja reveža kakor kjer drugod. Kupiti si ne zamoreta za 400 K nič, ker to poročita za sam petrolej, vžigalice in sol; kaditi pa ne sme, ker ne doseže plače. Računati tak siromak ne zna, druge službe z otroci si pa ne upa iskati. Ako se gospodične hčerke te gospe ne bodo usmilile tega hlapca in njegove družine, kličemo gospoda župana na pomoč, da se tej siromastični odpomore z obleko in obuvalom.

Prekmurje.

Premurski občinski tajniki so dne 3. junija t. l. preko okrajnega glavarstva v Murski Soboti poslali pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju vlogo, v kateri prosijo zvišanja svojih majhnih službenih prejemkov. Ko ni hotelo biti nanjo nobenega odgovora, se je odpravila deputacija, sestoječa iz gg. Pavla Horvata in Jožefa Oslaja, na pokrajinsko vlado v Ljubljani, da izve, kaj misli vlada. Deputacijo je sprejel danes dr. Baltič, od katerega je izvedela, da pokrajinska vlada o tej vlogi sploh nič ne ve, da jo pa bo urgirala in je obljubil, da jo bo, ko jo prejme, čimprej rešil. Iz tega se razvidi, kako vzorno posluje okrajno glavarstvo v Murski Soboti, kjer vloge na g. pokrajinskega namestnika ležijo dva in pol meseca!

ranju materiala. Iz te znanstveno zgodovinske potrebe, ki je pa samo odsev iste elementarne potrebe zrele generacije po globljem spoznanju lastnega značaja, lastnih meči in lastnosti, se je porodila že lansko leto misel historične razstave slikarstva na Slovenskem. In zgodilo se je razveseljivo dejstvo, da je velesej, podjetje industriálnih in gospodarskih krogov, priskočil s svojimi sredstvi na pomoč, da omogoči čisto idealno podjetje znanstvenega in narodnovzgojnega značaja. Menda se to dogaja prvič v naši kulturni zgodovini in je najlepši dokaz naše dozorelosti, kajti kakor je važno in potrebno spoznanje in izkoriščanje imanentnih gospodarskih elementov naše zemlje, tako je za utrditev narodnega značaja in njegove samozvesti važno vsestransko zgodovinsko izražanje kulturno-zgodovinske snovi, ki jo shranjuje naša domovina.

Historična razstava ima torej vseobsežen značaj, kolikor se tiče slikarstva na naših tleh. Seve vsega ne bo mogoče pokazati v Ljubljani, kajti velik in važen del spomenikov (gotske in baročne stenske slike) je navezan na kraj, kjer je nastal, premično slikarstvo pa bo zbrano, kolikor dovoljujejo sredstva in ohranitev spomenikov. Ker je izloženo tudi prenosno miniaturno slikarstvo, bo omejena doba te razstave navzdol nekako z letom 1500, kajti od prenosnega slikarstva gotskih krilnih oltarjev (slikanih na lesene deske) se nam žal v naši domovini ni skoro nič ohranilo, vsaj ne takega, kar je z gotovostjo pri nas nastalo. Najvažnejši domači dokument, slike iz konca XV. stol. iz Kranja, se nahaja žal

Lendova ostane pri Jugoslaviji. Danes je bila pri pokrajinski vladi deputacija iz Delenja Lendave, sestoječa iz gg. Pavla Horvata, Jožefa Oslaja, Jožefa Klara, Davorina Grušovnjaka, Jožefa Gadera, Ivana Bojniča, Matije Gabora, dr. Vogrinčiča ter Luke Medena, da izve, je li resnica, da namerava razmejitvena komisija prisoditi Lendavo z 20 okoliškimi občinami Madjarski. Deputacijo je sprejel g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, kateri je izjavil, da meja ostane taka, kakor je določena po trianonski pogodbi, da torej Lendava na vsak način ostane pri Jugoslaviji.

Za Orlo v Murski Soboti. Krajevni odbor SLS za Prekmurje v Murski Soboti je dobil od gospodične Flegar Marije 170 dinarjev 50 p, katere je nabrala za orlovsko društvo v Murski Soboti v župniji Tišini. Vsem tišinskim faranom in gosp. Flegar Mariji se odbor za požrtvovalno delo najiskrenejše zahvaljuje. Bog živi tišinske farane!

Vprašanje na g. delegata financ. — Vprašamo delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, jeli sme oddelkovodja finančne kontrole tržiti kot državni uslužbenec in ponujati vino v gostilnah? Kako je potem mogoče nepristransko nastopanje napram strankam? Že večkrat smo pisali, da rabi-mo v Prekmurju korektnih uradnikov.

Iz demokratskega tabora. Slišali smo zopet, da se hoče izseliti iz Prekmurja znani Kukovčev protež, gospod notar Koder. Nasprotno se pa sliši, da hoče zopet priti nazaj dr. Igo Janc iz Maribora. Ni čuda, da ima še zdaj stanovanje v Murski Soboti, obstoječe iz 5 sob in v Mariboru seveda tudi. To je gotovo v smislu stanovanjskih naredbi...

Požar. Dne 5. avgusta 1922 se je okoli pol 10. zvečer dvignil velik vihar in bril po prekmurjem polju. Vihla se je ploha z grmenjem in bliskom. Seve tudi ni bilo brez nesreče. Okoli pol 11. je udarilo v hišo posestnice Tereze Pašičnjak iz Murske Sobotne in je vse do tal pogorelo. Kljub temu, da so ognjegasci hitro bili na licu mesta, niso mogli več ognja pogasiti. Hvala Bogu, da so v Murski Soboti skoraj vse hiše z opako pokrite, drugače bi pogorela polovica Sobotne. Družina in živina se je še mogla pravočasno rešiti. Škoda se ceni na 120.000 kron.

Primorske novice.

p Iz zasedenega ozemlja smo prejeli sledeči dopis: Razni uradi, posebno sodnije tirjajo od župnih uradov razne podatke. Največkrat žele rojstne date, ali rojstne krstne liste ex offio. Njega dni je šlo tako pisanje brez poštnine, sedaj se pa vrne pismo, ako ni frankirano. Čez mejo stane poština 80 centezimov, prištejemo še zra-ven tiskovino in je skoraj ena lira. Kako pridejo voditelji matic do tega, da bi iz svojega plačevali še poštino, ako že drugo zastoj narede? In veliko župnikov ali njih namestnikov ima zelo pičle dohodke.

Je prej dobil plačo ali dopolnilo kongruje, ki je bilo naloženo v dajavnih papirjih, so mu sedaj taki prispevki ustavljeni, ker obligacije do sedaj ne veljajo nič. Sedaj naj pa še za državo dela in plačuje pristojbine, ki ne ve zakaj. Največkrat hočejo imeti sodnije rojstne podatke za one, ki jih imajo v zaporu. In za te na jvoditelj matic še plačuje? Naj se torej dotični uradi, ki žele iz zasedenega ozemlja podatke, obrnejo na konzulate, potem bodo dobili odgovore. Res malo pozneje bo došlo, a konzulati

imajo poštnine prosto dopisovanje, kate-rega matični uradi več nimajo.

Ustanovni občni zbor »šolskega društva«. V nedeljo 6. t. m. se je vršil v Sežani dopolndne ustanovni občni zbor »šolskega društva« ob veliki udeležbi. Za predsednika je bil izvoljen dr. I. Abram iz Trsta. Novemu prepotrebemu društvu želimo, naj bi mu darežljivost našega ljudstva omogočila širiti in utrjevati v naši mladini slovensko zavest in versko-nravnno življenje. — Popoldan se je vršila ljudska slavnost, pri kateri so nastopala najrazličnejša društva iz Trsta, okolice in drugih bližnjih krajev. Slavnostni govor je imel državni poslanec dr. Wilfan, ki je rekel, da naš boj še ni končan. Ali kakor nas minulost ni premagala, nas tudi ne streta sedanjost in bodočnost. Treba je samo delati. Velika, plemenita ideja ostane in preмага vse. Ideja prinese zmago tudi nam! — Veselice se je udeležilo na tisoče ljudstva. Bil je zopet enkrat po dolgem času res pravi »naš pravi dan«. Udeležba bi bila pa še impozantnejša, ko bi se ljudje ne bali napadov od strani fašistov. Razven tega pa še oblasti delajo vedno ovire. Prireditelji, ki bi se imela vršiti že pred časom pa je bila prepovedana, je bila še v petek v nevarnosti. Ker so te vedno se ponavljajoče šikane kadar gre za kao našo ponavljajoče šikane ko gre za kako našo siko ne udeležijo, misleč, saj bo itak v zadnjem trenutku prepovedano... Bilo je treba vse zgovornosti naših voditeljev, da so jo slednjič dovolili. Najnedolžnejša pesem jim je v spoditko. Najslabše pri teh uradnikih je pa to, da človek nikdar ne ve, pri čem da je. Ko prideš k njemu, ga ni drugo kot prijaznost, vse ti obljubi, vse je dobro. V zadnjem trenutku pa ti naredi križ čez račun, a kriv seveda ni on! — Ah, kako težka je naša pot!

Dnevne novice.

— Pozdrav gostom. Ob priliki vsesokolskega zleta in VII. mednarodne telovadne tekme se je zbralo v Ljubljani veliko število gostov iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Romunije, Belgije in Luksemburga. Med češkoslovaškimi gosti je omeniti na prvem mestu češkoslovaškega poslanika v Belgradu, dr. Antonina Kalina. Na mednarodni telovadni tekmi so odnesli zmago Čehi, takoj za njimi Jugoslovani; šele za njimi pridejo Belgijci, Luksemburžani in Francozi. Značilno je, da so tudi na mednarodni tekmi katoliških organizacij v Brnu odnesli prvenstvo Čehi in Jugoslovani. Jutrišnjega glavnega sokolskega dne se udeležita tudi kralj Aleksander I. in kraljica Marija. Prestolnica Slovenije in z njo cela dežela prisrčno pozdravljata kraljevsko dvojico, brate Čehoslovake, Srbe, Hrvate ter inozemske goste iz Francije, Belgije, Luksemburga in Romunije. Prepričani smo, da ponese tako naši slovanski bratje kakor inozemci iz naše prestolice najlepše vtise o prebivalstvu Slovenije, ki brez razlike želi, da bi se dragi gostje med nami v vsakem oziru najbolje počutili; najbližji pa so slovenskemu srcu bratje Čehoslovaki, ki so se vedno s slovenskim narodom borili rama ob rami za najvišje ideale svobode, enakopravnosti in bratstva

— G. Hrističeva o Bledu. V katoliškem angleškem listu »Observer«, ki izhaja v Glasgovi, je objavila g. Hrističeva, znana srbska katolikinja, kratek, a simpatično pisan članek o Bledu in o mladi kraljevski dvojici, ki se mudi v tem lepem kraju. Članek ima naslov: Srbska idila. Jako lepo opisuje cerkvico na otoku, ki je znana vsled svojega zvona. Tudi kraljevski par je zvonil s tem zvonom. Take okolnosti zelo zanimajo angleško katoliško javnost. G. Hrističeva piše v angleške liste prav mnogo o naših razmerah in njene dopise objavljajo tudi »Times«. Spriči svojih odličnih zvez g. Hrističeva lepo služi svojemu narodu. (Po »Samoupravi«.)

— Socialno higienični kurzi. Ministrstvo za narodno zdravje bo odposlalo leto iz Slovenije dva zdravnika na socialno-higienično akademijo v Breslav, Charlottenburg ali Düsseldorf. Kurzi bodo trajali od 20. septembra 1922 do sredine decembra 1922. Ti zdravniki bodo dobivali dnevno 100 Din in povračilo vseh stroškov. Uradni zdravniki imajo prednost. Prošnje se mora vložiti pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo do 31. avgusta t. l.

— Gradba železnice Kočevje—Brod Moravice. Dne 10. t. m. se je vršila v Kočevju seja akcijskega odbora za gradbo železnice Kočevje—Brod M. Zastopane so bile tudi vse interesirane občine. Soglasno je bilo sklenjeno, da se akcija za zgradbo te Sloveniji prepotrebne železnice krepko nadaljuje.

— Razpis. Na strokovni šoli za puškarstvo v Kranju se razpisuje za šolsko leto 1922/23 služba ravnatelja. S to službo so združeni prejemki, ki jih dobivajo nastavniki iste kategorije na srednjih šolah. Ravnateljska doklada znaša letnih 600 D. V ozira vrednih izrednih slučajih se na podstavi zakona z dne 24. februarja 1907, drž. zak. št. 55, vračuna prisilcem, ki iz-

hajajo iz prakse nekaj let privatnega delovanja, v pokojnino in napredovanje v plači; ravnateljem največ 12 let. V poštov pridejo prosilci, ki so napravili inženerski izpit na strojnem oddelku tehniške visoke šole ali pa častniki z vojaško tehniško izobrazbo, ki so strokovnjaki v strelnem orožju. Pravilno kolkovane in opremljene prošnje je vložiti do dne 10. sept. 1922 pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, curriculum vitae, študijska izpričevala, izpričevala o morebitni praksi in pri prosilcih, ki še niso v državni službi, uradniško zdravniško izpričevalo o usposobljenosti za službo in npravnstveno izpričevalo, potrjeno od pristojne politične okrajne oblasti. Prosilci z daljšo prakso imajo prednost. — Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, dne 11. avgusta 1922. Dr. Marn s. r.

— Otvoritev telefonske centrale v Poljčanah. Pri pošti v Poljčanah se je otvorila — kakor se je že poročalo — telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo. V področju poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani leže napram Poljčanam te telefonske postaje v I. pasu: Beltinci, Brezno Brežice, Cankova, Celje, Cerklje, Črna pri Prevaljah, Dolnja Lendava, Domžale, Tram, Gornja Radgona, Grobelno, Grosuplje, Hrastnik, Ivanjkovci, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kokra, Konjice, Kranj, Križevci pri Ljutomeru, Krško, Laško, Ljubljana, Ljutomer, Maribor, Marnberk, Medvode, Meža, Mežica, Moškanjci, Murska Sobot, Muta, Novo mesto, Ormož, Podplaj, Polzela, Pragersko, Prevalje, Pristava, Prosenjakovci, Ptuj, Rače, Rečica na Paki, Ribnica na Dolenjskem, Ribnica na Pohorju, Rimske toplice, Rogaska slatina, Rogatec, Ruše, Sevnica, Slatina Radenci, Slovenj gradec, Slov. Bistrica, Središče ob Dravi, Strnišče, Sv. Jakob v Slovenskih goricah, Sv. Pavel pri Preboldu, Sv. Peter v Savinjski dolini, Sent Ilj v Slov. goricah, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Soštanj, Store, Trbovlje, Trebnje, Trzin, Velenje, Višnja gora, Vojnik, Vuhred, Vuzenica, Zavrče, Zgornja Sv. Kungota, Zidani most in Zalec; v II. pasu: Bled 1, Bled 2, Boh. Bistrica, Dolenji Logatec, Gorenja vas, Jesenice na Gorenjskem, Kranjska gora, Lesce, Planina pri Rakeku, Podnart, Poljana nad Škofjo Loko, Radovljica, Rakek, Sv. Janez ob Boh. jezcu, Vrhnika, Železniki in Žiri.

— Znižane pristojbine za obisk kopalnišča Pištany. Za državljane kraljevine SHS, ki dokažejo, da jim je potrebno to češkoslovaško kopalnišče, je češkoslovaška vlada za polovico znižala takso za vizum, obenem so pa tudi vsi hoteli znižali pristojbine za oskrbo naših državljanov.

— Žurnalistični tečaji na praški univerzi. Na filozofski fakulteti češke univerze v Prahi bodo letos otvorili dveletni tečaj za znanstveno in tehnično pripravo žurnalistov. Kurz bo razdeljen v tri dele: za politično, gospodarsko in za literarno umetnostno žurnalistiko.

— Slušačima sveučilišta i visokih škola u Zagrebu. Upute za ukonačenje u novosagrađenom »Đačkom domu visokoškolač«: Svaki redoviti slušač visoke škole, koji želi biti primljen u Đački dom, ima podnijeti molbenicu najduže do 10. septembra o. g. privremenom odboru »Đačkog doma visokoškolač« (Zagreb, Vodnikova ulica). Molbenici valja priložiti: 1. domovnicu; 2. ako je molitelj već polazio visoku školu, indeks, kojim će iskazati, da je u prošlom semestru bio doista upisan kao redoviti slušač koje visoke škole, a ako još nije polazio visoke škole, svjedodžbu osmog razreda i svjedodžbu zrelosti; 3. svjedodžbe o položenim državnim ispitima, ili ako za prošli semestar nisu bili propisani državni ispiti, svjedodžbe o kolokvijima, kako su propisane za polučenje menze i 4. svjedodžbu o imućstvenim prilikama. — Svaki se molilac imade u molbenici obvezati, da će, bude li primljen u Đački dom, donijeti sa sobom: 2 jastučiće, 4 plahte, pokrivač i 3 ručnika. Posteljina se vraća, čim tko prestane stanovati u Đačkom domu. U Đačkom domu daje se stan vrijednim siromašnim redovnim slušačima visokih škola u Zagrebu. Na stan u Đačkom domu primaju se u prvom redu oni redovni slušači visokih škola u Zagrebu, koji su državljani kraljevine SHS kao i Slaveni iz okupirane Istre, a u drugom redu ostali redovni slušači Slaveni. Pod jednakim uslovima imaju prednost oni slušači, koji su saradnjivali kod gradnje doma i to prema broju odradjenih sati. U sasvim izuzetnim slučajima za polaganje propisanih ispita najviše za jedan semestar poslije svršenih nauka. — Prema pravilniku od 25. septnja o. g. potvrđenom po Pokrajinskoj upravi odjeljenju za prosvjetu i vjere u Zagrebu pod br. 30.269—1922. — Odbor.

— Usmrtitev morilcev maršala Wilsona. V Londonu so 10. t. m. usmrtili morilca maršala Wilsona, Dunna in O'Sullivanova.

— Vlom v Št. Janžu. V Št. Janžu je bilo pri Marjeti Svarš vlomljeno. Vlomilci so odnesli raznega blaga v vrednosti 3050 kron.

— Samomor. V Dolenji vasi se je ustrelil 11. t. m. ob 4. zjutraj trgovec Ant. Klun. Pred zrcalom natančno namerjen cilj iz težkega revolverja je strašno razmesaril samomorilčevo glavo. Možgani so ležali po sobi in po zrcalu, ki je bilo vse krvavo. Pred samomorom je nesrečnik še napravil svojo oporoko. Bil je vdovec in

gnotno prav dobro situiran. Kaj ga je gnalo v smrt, ni točno znano, baje ponesrečena snubitev.

— **Tatvina cerkvenih prtov v Bohinjski Bistrici.** V župni cerkvi v Bohinjski Bistrici je bilo s stranskih oltarjev ukradenih šest prtov, od katerih sta dva dolga po 4 metre in 1 meter širok brez čipke, štirje so pa dolgi po 4 metre in 1 meter široki in imajo na treh krajih po 25 cm široke čipke.

— **Pošten berač?** Radovljanski orožniki so aretirali l. 1868, v Sisku rojenega berača Jerneja Kapele, ker je v Radovljici in v Lescah beračil. Ko ga je poslujoči orožnik izpraševal, je Kapele ozmerjal orožnika, rekoč: »Kaj si pa ti? Ali ti poznaš mene? Pošten berač sem. Če mi ne daš palice nastaj, te bom tako vrgel, da ne boš več vstal!«

— **Gost, ki ni hotel plačati cehe.** Kamniški orožniki so zaprli Janeza Čovkina s Sela pri Litiji, ki je prišel v gostilno Franceta Bodlaja v Kregarjevem, v kateri je jedel in pil. Ko bi bil moral plačati, se je pa pričel pripraviti z gostilničarko Bodlajevo, jo hotel dejansko napasti in ji zagrozil: »Še nocoj bom pri znamenju nekaj naredil!«

— **Ukradeni avtomobil.** V Zagrebu je bil ukraden črno olicen avtomobil, tipa Walter s petimi sedeži C 870, motorna številka 2838. Vreden je 1.000.000 kron.

— **Vlom v Zveršah.** — 20.000 kron škoda. Ponoči je bilo vlomljeno pri kočarju Janozu Avsenku v Zveršah. Vlomilci so odnesli Avsenku obleke v vrednosti 20.000 kron.

Gospodarstvo.

g Blagoslov visoke valute. »Tribuna«, glasilo čeških industrijcev, je objavila članek o gospodarskem položaju Slovaške, ki izvaja: Poleg nogometa smo dosegli v Srednji Evropi prvenstvo v eni sami stvari: v višini naše valute. Toda ne zgolj v Srednji Evropi, marveč na celim svetu smo dosegli še en rekord: najdražja dežela na svetu smo. Živimo v krizi, kakršne naše narodno gospodarstvo še ni poznalo. Ni nade na boljšo bodočnost, bojimo se, da bomo s silo prebudeni iz sladkega poletnega spanja. Medtem ko se naši ljudje v cesarskem parku i Karlovih Varih posvetijo, jejo, kateri osebi gre dvomljiva sreča pri padlosti v bodočo vlado, nas gospodarske potrebe Srednje Evrope oblačijo v železni prisilni jopič, iz katerega se bomo le s težavo rešili. Ne le Nemčija, Rusija, Avstrija, Jugoslavija, Poljska in Mažarska se zapirajo našemu izvozu, tudi dežele s težko valuto se nam vsaki dan bolj zapirajo, vsled česar se naraščanje naše valute razvija v gospodarsko nesrečo. Ne vidimo še bataljonov brezposelnih in stradajočih, ki demonstrirajo za svoje pravice golega življenja, toda kmalu jih bomo videli in čutili bomo pretresljaj države. Notranja vrednost se denarju ni spremenila, toda cela vrsta potrebščin je podražena.

g Zaloga žita in moke v Madžarski morajo biti prijavljene. Madžarski ministrski svet je sklenil, da bo izdal naredbo, po kateri bodo morala vsa podjetja, ki izdelujejo moko, dvakrat na mesec javiti zalogo moke in žita. Ta naredba ima omejiteljno prevelik izvoz žita in moke iz madžarske dežele, da ne bi nastala podobna situacija kakor letošnje leto, ko ni bilo

pred žetvijo v deželi skoraj nič več žita ne moke.

BORZA.

Berlin, 12. avgusta. Dunaj 1.38, Budimpešta 34.93, Milan 3585.50, Praga 2072.40, Pariz 6367, London 3495.60, Nen York 781.52, Curih 14881.35.

Ljubljanske novice.

lj **Za obletnico smrti kralja Petra I.** bo v ljubljanski stolnici v ponedeljek dne 14. t. m. ob enajstih spominsko cerkveno opravilo po obredu, ki je bil določen za pogrebne svečanosti pokojnega kralja. Po naročilu predsedstva pokrajinske uprave škof. ordinariatu, se bo te spominske cerkvene svečanosti udeležil ministrski svet.

lj **Poročil se je v frančiškanski cerkvi** gosp. Ivan Ortan, poštni oficijal, z gospodično Reziko Meneni-ovo, poštno uradnico, nečakinjo pokojnega kanonika dr. Ignacija Žitnika. Častitamo!

lj **»Ljubljana.«** V ponedeljek začnemo z rednimi vajami: ob polosmih ženske, ob poldevetih moški. Poletna sezona še ni končana, še nas čakajo nastopi.

lj **Deželni muzej** bo z ozirom na množico gostov, prispelih k vsesokolskemu zletu v Ljubljano, odprt v nedeljo in ponedeljek 13. in 14. t. m. od 8. ure zjutraj dalje do mraka. Pazniško službo je prevzelo sokolstvo samo.

lj **Gostilničarji in kavarnarji** se obveščajo, da se bodo izdajali davčni bloki tudi v nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne v mestnem knjigovodstvu.

lj **V Mariboru aretirani goljufi.** Organi višjega policijskega svetnika Kerševana v Mariboru so aretirali 31. m. m. zaradi prestopka potnih predpisov Gradčana Hugona Perkota, katerega je poslalo okrogno sodišče v Mariboru v zapore ljubljanskega deželnega sodišča, ker ga ljubljanska policijska direkcija zasleduje radi poverbe sukanca, vrednega 15.000 K.

lj **Predzrna tatvina v Skabernetovi trgovini.** Dne 12. t. m. ob 10. uri je bila v Skabernetovi trgovini na Mestnem trgu ukradena ročna usnjata torbica, v kateri je bil 1 petdolarski, 1 dvadolarski in 3 endolarski bankovec ter 10.000 K našega denarja. V ukradeni denarnici je bilo več listin na ime lastnice Jere Novak.

lj **Dve veliki žepni tatvini na glavnem kolodvoru.** Ko se je pripeljal 12. t. m. na glavni kolodvor osebni vlak, so nastopili dozdaj še neznani žeparji, kateri so ukradli Pristav Jožici iz Vranjice pri Splitu iz ročne torbice 5200 kron in gospej Mariji Španjol iz Tržiča tudi iz ročne torbice 6000 K. Španjlova gospa se je pripeljala v Ljubljano v Ljubljano obiskat svojega bolnega moža v bolnišnici.

lj **Policijska kronika.** Žepni tatovi so se zopet na Vodnikovem trgu pojavili. Revni vdovi železničarja Mariji Kovačič iz Ravnikarjeve ulice št. 5 je dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj žepar ukradel denarnico, v kateri je bilo 300 kron denarja. — Zavoljo vlačugarstva in tajne prostitucije je izgnana iz Ljubljane za dobo petih let služkinja Helena Drenik. — Stavbnemu podjetniku Francu Scagnettiju je bil ukraden na glavnem kolodvoru dvigalni vijak, pokrit s črkama S. F., vreden 1500 K. — Ubogi služkinji Mariji Rus je bila na Vodnikovem trgu ukradena iz ročne torbice za zelenjavo, ki je bila na ročnem vozičku, obnošena obleka in dva predpasnika v

vrednosti 520 K. Natakarijema Alojziju Bidermanu in Ivanu Müllerju na glavnem kolodvoru je bila iz spalnice ukradena obleka v vrednosti 9000 K.

Cerkveni vestnik.

c **V Križankah** ima ondotna moška in mladeniška Marijina družba na Marijin praznik, dne 15. avgusta, zjutraj ob 6. uri sv. mašo z govorom in skupnim sv. obhajilom. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

Prosveta.

pr **»Čas.«** Izšla sta 5. in 6. številka v enem zvezku, s čemer je tekoči (XVI.) letnik zaključen. Vsebinske je zvezku sledeča: Univ. prof. dr. Lambert Ehrlich piše o »Soli in cerkvi« (str. 305—319). Razprava je važna radi tega, ker osvetljuje zadevne razmere v Franciji, Angliji, Nemčiji ter raznih drugih državah. — Dr. Angela Piškernik priobčuje študijo »Mehanizem in vitalizem« (str. 320—336). Govori s čisto prirodooslovnega stališča o postanku življenja na svetu, o vprašanju, kaj je življenje in kaj so njegova svojstva, kako si življenje tolmačijo mehanisti in neovitalisti ter nas seznanja sploh s situacijo, v kateri se s prirodooslovnega stališča problem življenja danes nahaja. — Univ. hon. nastavnik Jos. Dostal piše »K vprašanju o starokrščanski umetnosti« (str. 363—376). On obravnava silno zanimivo poglavje, kako vlogo je imel Rim v starokrščanski umetnosti. Proti temu je nastopil znani Strzygowski, češ, Rim je tukaj popolnoma pasiven; vse je prišlo le iz orient. Pisatelj temeljito osvetljuje ves problem ter prihaja do zaključka, da zgodovinsko ta problem še dolgo ni rešen proti Rimu! — »Jugoslovanska Toskana« (str. 376—382), tako je naslov nadaljnjemu članku dr. Iv. Pregelja iz Kranja. Poroča o Dbrvniku ter sijajnem umetniško-literarnem življenju, ki je vladalo od 15. stoletja dalje v ti republiki. Nam je to življenje skoraj nez znano, zato je to razpravo vsak naš izobraženec z zanimanjem čital. — V vrsti vseh razprav zavzema posebno svojsko mesto učeno filološko delo univ. doc. dr. Karola Oštrja: Sumerski izvor abacističnih številčnih imen« (str. 336—363). — Urednikov in dr. Ehrlichovi dodatki v »Kulturnih drobtinah« nam povedo, za kaj pri ti razpravi gre. Razprava tvori za nas veliko presenečenje, pomenja na znanstvenem polju v svojih rezultatih naravnost razkritev ter nam izkazuje ogromno znanje, ki ga pisatelj ima kot lingvist. — V drugem delu zvezka nas prof. I. Dolenc seznanja z »Debato o slovenskem jeziku«. Debatu je otvorila zagrebška »Nova Evropa« s člankom M. Murka v Pragi ter s svojim komentarjem k njemu. I. Dolenc o tem referira ter razvija svoje misli, ki bodo vsakega zelo zanimale. — Prav tako aktualno je poročilo dr. Fr. Steleta o »V. jugoslovanski umetnostni razstavi« v Beogradu. Naše revije o njej niso še poročale, zato je poročilo toliko bolj pomembno. — Slede potem ocene in referati raznih publikacij. — »Čas« toplo priporočamo, toliko bolj, ker se po svojih vedno aktualnih, temeljitih, izobrazbi naše inteligence odgovarjajočih razpravah, člankih in poročilih kar najlepše sam priporoča. Za prihodnji letnik 1922/23, prva šte-

vilka izide oktobra meseca, je cena določena na 40 dinarjev.

pr **Kulturni univ.** Dolgo smo slovenski planinci pričakovali »vodnika« po svoji lepi domovini. Z veseljem smo sprejeli vest, da pripravljata priznani strokovnjak g. Rudols Badiura tozadevno obširno delo. Te dni je izšel — ne »vodnik« ampak »Vodnik« kroz Jugoslovanske Alpe in sicer I. del, ki obsega Slovenijo. Žalibog ni pisan za Slovence, temveč za naše najjužnejše brate (pisan je v ekavščini). Mi jim ga sicer ne zavidamo, upali pa smo, da bo g. avtor preskrbel prej nas Slovence z »Vodnikom«, potem šele ostale. Sploh bi pa bilo le v interesu medsebojnega zblizanja, ako bi se naši najjužnejši bratje — predno posetijo naše Alpe — sprijaznili nekoliko s slovenščino. — Mogoče pa je g. avtor drugega mnenja in bodo nadaljna dela o makedonskih in albanskih planinah izšla v slovenskem jeziku.

pr **Jurčičevi spisi**, III. zvezek, uredil dr. Ivan Grafenauer z romanom »Leseti brat« in povestjo »Nemški valpet«. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broširani knjigi 10 Din. — Ta zvezek je pravkar izšel.

pr **Gospodarska geografija**, Sestavil dr. Vinko Sarabon. Založila Jugoslovanska knjigarna. Kot 3. in 4. zvezek svoje »Znanstven knjižnice« je izdala Jugoslovanska knjigarna to velevažno gospodarsko knjigo. Po tej knjigi morajo poseči vsi gospodarski krogi in vse, posebno strokovne šole. V nekaj dneh se bo naš list baval obširneje s to knjigo. Cena vezanemu izvodu znaša 45 Din.

Po zunanosti

pozna že večina naših gospodinjstev »PEKATELEC«. Odločno zavračajo vsake druge, ker so spoznale, da z njimi najbolje postrežejo svojo družino.

KUPATILO
Pistany
ČEHOSLOVAC'KA

proti trganju, revmi, ishias.

Za goste iz SHS sledeče

specialne cene:

Za stanovanje in oskrbo: Thermia-Palace Kč80,
Royal Kč60, Kurhotel Kč40.

Pojasnila daje:

L. Schreiber, Zagreb; Akademski trg 1.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Pažn. dif. term. v C	Nabo. vetrovi	Padavine v mm
11. 8. 21 h	736.8	24.8	3	obl.	—
12. 8. 7 h	737.4	33.8	2.6	jasno jvzh.	—
12. 8. 14 h	737.5	35.5	4.6	jasno v.	—

Kranjske ivornice »Titan«, Kamnik pri Ljubljani, sprejmejo več ključavničarjev in enega kleparja za tovarniško delo takoj ali pozneje v trajno, dobro plačano službo.

Sprejem takoj mlado, dobro vzgojeno dekle za pospravljanje sob in k otrokom. Naslov pove uprava »SLOVENCA« pod št. 3154.

Pošteno žensko srednjih let, ki se razume na kuho in lep hišni red, sprejem takoj k mali družini v mesto. Plača dobra. Naslov poveče v upravi »Slovenca« pod št. 3155.

PROF. DR. LOVRO SUŠNIK

ZORA JANKIEWICZ

poročena

10. 8. 1922

Ljubljana

Sarajevo

RAZGLAS.

Izvanredni občni zbor

elektrarne Škofja Loka in okolica d. d. se vrši dne 2. septembra t. l. ob 20. uri v pisarni elektrarne v Škofji Loki. Spodnji trg št. 57, s sledečim dnevnim redom:

Sprememba pravil v smislu zahteve ministrstva trgovine in industrije. Vsi delničarji, ki se hočejo udeležiti občnega zbora, morajo svoje delnice ali bančna potrdila o deponiranih delnicah vložiti v pisarni družbe (Škofja Loka, Spodnji trg 57) med poslovnimi urami (8—12 in 14—18) v času osmih dni do dve uri pred občnim zborom proti izročitvi legitimacije.

Škofja Loka, dne 8. avgusta 1922.

3190 PREDSEDSTVO.

Spretno nakupovalce za les

sprejme profi dobri proviziji

Lesna družba Ilirija

Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

Poravnajte naročnino!

Boljši zanesljiv hlapec, ki bi

tudi pomagal oskrbovati pri večjem posvetu blizu Ljubljane, dobi takoj mesto. Pisemne ponudbe na upravnitvo »Slovenca« pod: »PRIDEN 3196«.

Trgovski pomočnik

oziroma prodajalka

papirne ali galanterijske stroke z dobrimi spričevali dobila mesto. — Ponudbe s prepisi spričeval in event. slike je poslati na trdiko

GORICAR & LESKOVSEK, Celje.

Hlapec - kočijaž

zanesljiv voznik, ki ima poleg konj tudi veselje do vrta in drugih gospodarskih del, dobi dobro mesto v Ljubljani. — Plača poleg proste hrane 1200 kron mesečno in eventualno kaj nošene obleke. Pisemne ali osebne ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod: »Kočijaž 3199«.

KUHARICA

ki ima veselje do dela, dobi službo v župnišču s 15. septembrom. — Pojasnila se dobe v upravnitvu »Slovenca« do 20. avgusta t. l.

MILKO JESIH, veletržec in posestnik, Rudnik (Dolenjska cesta) naznanja v svojem in v imenu soproge ter ostalih sorodnikov žalostno vesti, da je njegova mati, oziroma tačča, sestra in stara mati, gospa

ANA JESIH roj. WINDISCH

v soboto, dne 12. avgusta, po dolgi mučni bolezn, previdena s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 14. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Rudnik št. 24, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1922.

Potrtega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancom, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga, mati, teta, svačinja, gospa

TEREZIJA KLADNIK

soproga upravnika pošte in posestnika

danes ob 8. uri dopoldne previdena s sv. zakramenti, po dolgi mučni in bogučvano prenašani bolezn mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo, 13. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Vsem, ki ste poznali njeno plemenito srce, jo priporočamo v blag spomin in molitev.

Vranksko, dne 11. avgusta 1922.

ZALUJOCA RODBINA KLADNIK.

Več spalnih oprav prodaj
po konkurenčni ceni
IVAN NAPAST, Vižmarje štev. 76
pri Ljubljani. 3175

KROMPIR KUPUJE
zdrav na vagone
Ponudbe z označbo
cene:
Novak, Maksimirska 64, Zagreb.
TELEFON 20-60.

SENO KUPUJEM
v vsaki množini, prešano ali ne-
prešano. — Ponudbe z označbo
cene prosim na:
Novak, Maksimirska 64, Zagreb.
TELEFON 20-40.

Več mizararskih pomočnikov
in enega predelavca
sprejemam proti dobri plači. Hrana in sta-
novanje preskrbljeno. — **IG. TOPLAK**,
strojno mizarstvo, Celje, Breg štev. 14.
Trgovskega pomočnika,
mlajšega, pridnega in poštenega, železnar-
sko in spec. stroje — **IG. TOPLAK**,
strojno mizarstvo, Celje, Breg štev. 14.
sprejme trgovina Jos. Jagodič, Celje.

Staro lito železo
v vseh množinah kupujejo
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Pozor! Potniki in tužji! Pozor!
Grand hotel PETROGRAD
Beograd, Wilsonov trg 115, Tel. št. 23-13.
(preko železniške postaje)

Odpri 5. junija t. l. Hotel je moderno urejen, opremljen s 120 sobami, elegantno
mebliran, v vsaki sobi je napeljana gorila in mrzla voda. Hotel razpolaga s
kopališči, saloni, separeji in z vsem komfortom, z lastno parno kurjavo in elek-
trično razsvetljavo. Restavracija in kavarna z izbornim jedilnikom in piščico, prvo-
razredna francoska in srbska kuhinja. Cene solidne. Postrežba hitra in točna.
RAVNATELJSTVO HOTELA.

KUŠAR & ROTAR, Kozarje pri Ljubljani
naznanjata p. n. občinstvu, da sta na novo otvorila
TOVARNO KISA
in se priporočata za tozadevna obilna naročila.

Zdravilišče za jetiko sanatorij dr. Pečnik
pri Rogaški Slatini. — Jetičniki se vsaki čas sprejemajo. — Prospekti
brezplačno. — Vprašanja na vodilnega zdravnika (šč. zdravnika):
Dr. PEČNIK, tačas št. Jurij ob južni železnici. 3166

Telefon 247 Telefon 247

Amerikanski bencin v
železnih sodih
ima v zalogi
A. LAMPRET, Krekov trg 10.
Reprezentanca:
Standard Oil Comp. of New York.

The Oliver najboljši in najcenejši **pisalni stroj**
Zastopstvo in zaloga
Ivan Gajšek
papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 2.

SPREJMEM 16-letno 3195
deklico za varuhinjo
otrok. F. K. KAISER, puškar,
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.
Trgovska učenka. Za svojo 16
let staro
hčerko, ki je z najboljšim uspehom do-
vršila dva razreda meščanske šole, iščem
v kakšni trgovini z mešanim blagom mesta
kot trgovska vajenka. Oskrba v hiši. —
Naslov na upravnistvo »Slovenca« pod:
»Trgovska vajenka 3202«.

Stare, še močne
trgovske police in nulte
ima po ceni na prodaj
mizarar mojster **JOŽEF TREPANC** v
št. Jurju ob južni železnici.

Prodaj posestvo. Hiša stoji
tik glavne
ceste, vse v dobrem stanu, z opeko krita.
Meri 5 orolov, obstoji iz njiv, travnikov
in gozda. Cena 200.000 Din. Naslov v
upravnistvu »Slovenca« pod štev. 3204.

Trinadstropna moderna
hiša v Ptuj
nasproti kolodvoru, na prometni Ljuto-
merski cesti se prodaja. Velik suteran za
trgovino s sadjem ali dežel. pridelki;
vrt za stavljišče, motor za vodovod. —
Cena 450.000 Din. — **JOŽEF KRAJNC**,
Ptuj, Ljutomerska cesta št. 16. 3178

SUKNO
za monadne in športne obleke
v bogati izbiri
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

Najcenejše otroške vozčke, dvo-
kolesa raznih mode-
lov, vsakovrstni deli za razne stroje,
pneumatika in zastopstvo malih pomožnih
motorčkov za navadna kolesa:
»TRIBUNA«, LJUBLJANA, Karlovska
cesta štev. 4, Zvonarska ulica štev. 1.
Sprejmejo se tudi popravila.

1 orehova spalnica in dve
masivni, la domač izdelki, takoj
na razpolago. **ERMAN & ARHAR**,
mizarstvo, št. Vid n. Ljubljano 4.

Na prodaj je
HOTEL »STOL«
na Blejski Dobravi, poleg kolodvoru, par
minut od znamenitega Vintgarja in poleg
velike tovarne. — Velika prihodnost. —
Krasna lega. — Poizve se pri lastniku.
Bellevue, Ljubljana.

Hiša za trgovino, na v Mari-
boru, blizu Koroskega kolodvoru, lokali
za trgovino in stanovanje, lepe kleti,
tako na razpolago, posebno dvoriščno
poslopje, 600 m² vrta, se prodaja. Cena
900.000 kron. Dopisi pod: Trgovska hiša,
pošto ležeče Maribor. 3168

OTROŠKI VOZIČEK
dva komada ter
PISALNI STROJ
Remington Type 10
se prodaja po ugodni ceni. —
Ogleda se A. Stadler, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta št. 23
v trgovini.

!!! AUTO !!!
BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE
Le prvovrstno blago in delo po solid-
nih cenah nudim
JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Kolesarji in cenjene dame
Prepričajte se v lastno korist in ogledite
si veliko zalogo dvokoles in otroških vo-
zičkov novih modelov. — »TRIBUNA«,
tovarna dvokoles in otroških vozčkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. —
TRGOVINA: Stari trg štev. 28. 2389

„DIAMALT“
Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Hau-
ser i Šolbka, Beč-Stadlau, v pred-
vojni kakovosti, se zopet dobi pri glav-
nem zastopniku za Jugoslavijo
EDUARD DUZANEC, Zagreb,
SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Abadie cigaretni
Lipa-mill konfekcijski papir
glavna zaloga A. LAMPRET,
Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Tudi Vi se boste prepričali,

da je v Vašo korist, ako
naročite najprej bogato
ilustrirani katalog tvrdke
H. SUTTNER
(ime in priimek) v Ljubljani štev. 2
preden se odločite za na-
kup. Ta katalog Vam bo
svetoval resnično dobre
ure special. znamke »IKO«
iz lastne tvornice v Švici
kakor tudi druge dobre
žepne ure, zapestne ure,
svetilne in stenske ure,
veržice, prstane, zapest-
nice, uhane, namiz. orodje.
Dajte: Kratka in brana, derila
in zlatino in srebrnino;
pa tudi porabne predmete, ka-
kor škarje, nože, britve, lase-
strižne in brivske stroje, dose-
že za tobak, avdicije in smodke,
steklorazce, prizginalnike, de-
narnice kupite dobro in ceno
pri tvrdki

H. Suttner,
lastnik
Henri Maire
v Ljubljani 2

OLJE
Amerikansko, strojno, cilindrično
in tolovno mast tvrdke **STAND-
ARD OIL COMPANY OF NEW
YORK** ima vedno v zalogi A.
Lampret, Ljubljana, Krekov trg.

Josip Neškudla,
Jablone nad Orlicam 86, Čehoslovaška.
Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav
in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti du-
hovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih pred-
metov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike,
cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance,
svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi
in ceni. — Solidnost tvrdke jamčijo nebrojna po-
hvalna pisma in 110 letni obstoj firme.
Vsi cerkveni predmeti so carno prosti. — Na vsa
vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel »Tratinik«.

POZOR! Franc Martinec POZOR!
mesni fesarski mojster in trgovec z lesom, naznanja, da
kupuje okrogli in lep tesan les
na lastni pami žagi Skofljica. — Zagalo se bode
tudi strankam. — Večjim parlijam so na razpolago
polnojarmeniki po dnevni cenah.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija
Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.
VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:
Ivan Kraker,
zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

PLETENINE
po izvirnih tovarniških cenah.
Dobavljam vsako množino pletenih jopic, površnih jopic,
trikotaje, nogavic, žokov itd.
Prodaja na drobno in debelo. — Eksport.
Veliko transitno skladišče.
Naročila rešujemo točno.
Zaloga: E. Roesmann,
Graz I. Stempfergasse 8.

TUNGSRAM
TELEFON 14-65
TUNGSRAM
NESLOMLJIVO

Vzorčni velesejem v Pragi
od 3. do 10. septembra 1922.
Centralno tržišče srednje Evrope.
Najcenejši za nabavo raznovrstnih izdelkov
čehoslovaške industrije.
Velesejmski znak z izkaznico stane 25 dinarjev, služi kot permanentna
vstopnica v razstavišče in upravičuje k popustu pri vožnji po želez-
nici. — Velesejmski urad preskrbi udeležnikom ugodna stanovanja.
Natančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki
Prškega velesejma in
Velesejmska pisarna Praga I. Staroměstská radnice,
kjer se prodajajo tudi znaki in izkaznice. 2382

Slovenska banka
CENTRALA Podružnice:
v Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica 9. Novi Sad, Dojra Lendava, Ljutomer, ekspozitura: Vrhnika.
Plačuje najvišje obresti na vložne knjižice in na vloge na tekočih računih.
DELNIŠKA GLAVNICA: 1.000.000.—
REZERVNI ZAKLAD: K 5.000.000.—
Se priporoča za izvršitev vseh
bančnih poslov pod najkulant-
nejšimi pogoji.

Graški velesejem 1922

26. avgusta do 3. septembra

*

Posebna prireditve:

Veliki poljedelski sejem s stroji, orodjem in kmetijskimi
potrebinami.

*

Sejmski urad: Graz, Burggasse 13.

Lepota

kože obraza, vratu, rok, kakor trdi le-
pa rast las se zamore doseči samo s
razumnim negovanjem. Tisoč priznanj,
je dospelo že od vseh dežel sveta za
lekarnarja Feller.

»Elsae« lilično mlečno mlo, najbolje
blago, najfinejše
»molepote«, 4 kosi
z zamotom in poš-
tino 120 K.

»Elsae« pomada za obraz odstrani vsa-
ko nečistost kože,
solnčne pege, zaje-
dence, gube i. t. d.
2 porcelan. lončka
z zamotom in poš-
tino 80 K.

»Elsae« Tanochian pomada za rast las
krepi kožo glave, prepreči izpadanje,
lomljenje in cepitev las, zapreči prhute
in prerano osivelost i. t. d. 2 porcelan.
lončka z zamotom in poštnino 80 K.
PRODAJALCI ako naroče najmanj 12
kosov od enega predmeta dobijo popust
v naravi.

Razno: Lilično mleko 24 K; masilo za brke 10 K;
najpovejši Hoga-puder dr. Klugera v vel. origin
skatljah 40 K; najfinejši Hoga zobni prašek v
patent. skatljah 40 K; puder za gosp. v vrečicah
8 K; zobni prašek v skatljah 12 K; v vrečicah
8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoo
za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši
parfem po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K.
Za te razne predmete se samot in poštnina ra-
čuna posebej.

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja
Elsatrg 134, Hrvatsko.

Prazne vreče
od moke kupuje po naj-
višji ceni
Franc Dolenc, Kranj

Ali ste že okusili
„**LUKUL**“ ???

Naš prvi edini domači južni izvleček

(zabelo), ki **prekaša** vsled izdatnosti,
okusa in cene vse druge izdelke,

izdeluje: „**LUKUL**“ družba z o. z. v Ljubljani.

Zahtevajte v vseh trgovinah!

Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.

LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA

Singer-olje
sukanec
svila itd.

PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Su-
botica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrov-
nik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragu-
jevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Kavarna in restavracija ZVEZDA v Ljubljani, Kongresni trg št. 1.

Na najlepšem prostoru v sredini mesta sva lani otvorila z vsem kom-
fortom na novo opremljeno **moderno kavarno**.

V kratkem času obstanka postala je kavarna zbirališče najboljšega ob-
činstva.

Včeraj, dne 12. avgusta 1922 sva otvorila v istem poslopu tudi popolnoma
na novo

moderno restavracijo

s **krasnim vrtom**, ki bo glede opreme in uredbe prvovrstna, kakor je še nima
Ljubljana. Postrežba bo točna, jedila okusna, pijača izborna, cene solidne. Kot
ravnatelj iste fungira obče znani in priljubljeni g. **Rudolf Jazbec**.

Cenjenemu občinstvu se priporoča za mnogobrojni obisk

Franjo in Roza Krapež.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetov-
noznani

Zahtevajte ponudbe!